

Protokoll nr 1/2015 från möte med Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet 2014-2020

Tid: Den 17 juni 2015
Plats: Piperska Muren, Stockholm
Dagordning: Se bilaga 1
Deltagare: Se bilaga 2
Hörande om urvalskriterier: Se bilaga 3

1 Mötets öppnande

Dagens ordförande Elisabeth Backteman (Näringsdepartementet) förklarar mötet öppnat och hälsar alla välkomna till det första mötet med Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet (ÖK) 2014-2020.

Ordföranden fortsätter därefter med att ge sin och regeringens syn på landsbygdsfrågorna samt på övervakningskommitténs uppdrag. Landsbygden är en viktig fråga för den nya regeringen som har flera frågor på gång som rör landsbygden. Däribland en nationell livsmedelsstrategi, ett nationellt skogsprogram och en ny exportstrategi. Regeringen kommer även i närtid fatta beslut om att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att utreda landsbygderna. Det handlar om livskraftiga och innovativa företag samt attraktiva livs- och boendemiljöer.

Det är ett stort ansvar att se till att pengarna i landsbygdsprogrammet används på ett bra sätt. Övervakningskommitténs uppdrag kan i mångt och mycket liknas vid ett styrelseuppdrag för landsbygdsprogrammet. Det finns en intressant samling med kompetenser och organisation i kommittén. Förväntningarna på kommittén är att alla ska bidra med sina respektive specialistkompetenser men också att var och en tar ansvar för helheten. Det är ett långvarigt uppdrag och vi har mycket att lära av varandra. Avslutningsvis framför Elisabeth Backteman att hon ser fram emot att jobba med kommittén.

Därefter ger samtliga ledamöter en kort presentation av sig själva och de huvudsakliga frågor de ansvarar för.

2 Godkännande av dagordningen

Inga övriga frågor anmäls.

Före godkännandet av dagordningen föreslår ordföranden att mötesprotokoll, som skrivs av ÖK-sekretariatet, skickas ut inför nästkommande möte och på det mötet tas godkännande av protokoll upp som en dagordningspunkt. Förslaget innebär att vi inte behöver utse några justeringsmän utan eventuella synpunkter på protokoll lämnas på nästkommande möte.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att godkänna dagordningen och förslaget att ha godkännande av protokoll som en dagordningspunkt.

3 Information från EU-kommissionen

Horea-Silviu Todoran (EU-kommissionen) informerar kort (på engelska) från kommissionen och gör några medskick till kommittén.

Han börjar med att rikta ett stort tack till alla som har bidragit till utformning av det nya landsbygdsprogrammet som godkändes i slutet av maj. Det har varit en jobbig process att ta sig igenom, men nu har vi äntligen ett nytt landsbygdsprogram. Tack riktas även till alla organisationer som har bidragit med input i arbetet. Nu finns 52 program godkända utav 118 program.

Ytterligare medskick handlar om förhoppning om ett lyckat genomförande av programmet. Att omvandla programmet i handlingar så att vi kan göra nytta på landsbygden. Kommissionen kommer att övervaka och följa programmet. I genomförandet är det viktigt att pengarna går åt men också att pengarna används på ett bra och korrekt sätt. Att minska felfrekvenser är självklart också viktigt.

Ett tredje medskick handlar om att redan nu börja fundera på jordbrukspolitikens framtid. Det är inte långt kvar till 2020. Horea-Silviu Todoran uppmanar alla att komma med idéer och förslag till EU-kommissionen. Det är viktigt att vi förstår vad alla parter vill göra i framtiden.

Ordföranden tackar för informationen och sammanfattar Horea-Silviu Todorans medskick om tacksamhet, hopp och framtidstro.

4 Övervakningskommitténs roll

Elisabeth Bacteman lämnar ordet till ÖK-sekretariatet.

Christine Bergh (ÖK-sekretariatet) informerar om Övervakningskommitténs roll utifrån de krav som finns i EU:s regelverk. Christine Bergh berättar också vad som kom fram på sista mötet för Övervakningskommittén 2007-2013 då man diskuterade vad som har fungerat bra och vad som behöver utvecklas i arbetet med ÖK.

5 Beslut om arbetsordning

Ordföranden informerar om att ÖK ska anta sin egen arbetsordning vars innehåll vi i stort rår över själva. Därefter går Christine Bergh igenom förslaget till arbetsordning.

Punkter i arbetsordningen som diskuterades och kommenterades

1.2 Sammansättning

Följande ändring ska göras i avsnittet: *Regeringen* (ersätter Regeringskansliet) beslutar om ändring/tillägg av organisationer som ska bjudas in att ingå i övervakningskommittén.

Thomas Bertilsson (Lantbrukarnas Riksförbund) undrar om regeringen tycker att de 29 ledamöterna representerar den helhet som vi ska jobba med. Carl-Fredrik Lööf (Näringsdepartementet) svarar att vi var väldigt nöjda med den förra övervakningskommitténs funktion, varför den förra kommitténs sammansättning har varit utgångspunkten för hur den framtida ÖK bör se ut. Därutöver har vi sett vissa ytterligare organisationer som angelägna att ta in i kommittén under den nya programperioden. I den mån det behövs djupare kunskaper så kan vi bjuda in ytterligare experter från berörda organisationer.

2.1 Uppgifter

Maria Gustafsson (Landsbygdsnätverket) framför önskemål om att kommittén ska få ta del av utvärderings- och uppföljningsplaner. Carl-Fredrik Lööf svarar att utvärderingsplanen är antagen i programmet men att utvärderingssekretariatet, som finns på Jordbruksverket, säkert kan komma till övervakningskommittén och redogöra för hur de kommer att arbeta med den.

Karin Rydén (Tillväxtverket) frågar vad det nationella landsbygdsnätverket är. Maria Gustafsson (som är verksamhetsledare för Landsbygdsnätverket Red.anm.) får ordet och berättar att i Sverige är det Jordbruksverket som ansvarar för driften av Landsbygdsnätverket, men att verksamhetsplanen beslutas av en styrgrupp. Styrgruppen lyssnar in vad medlemmarna tycker är viktigt. Nätverket har en egen webbplats. Nätverket kommer under programperioden att ha en stående punkt på övervakningskommitténs möten för att informera om vad som händer i Nätverket. Landsbygdsnätverket har i tidigare programperiod också haft tankesmedjor inför framtagandet av årsrapporterna. På så sätt har ÖK fått ta del av Landsbygdsnätverket arbets sätt.

Berit Mattsson (Regionalt utvecklingsansvariga) tycker att punkt e och f behöver ändras så att det tydligt framgår vad som förväntas av kommittén. Förslaget är att förtydligande texter läggs till som fotnoter.

2.2 Underlag för uppföljning

Kjell Hansen (Sveriges lantbruksuniversitet) framför att det krävs bättre underlag för att kunna diskutera den administrativa bördan. Den syns väldigt dåligt i statistiken. Vi måste fundera på vilket underlag vi behöver för att kunna hantera frågan i kommittén. Thomas Bertilsson och Karin Rydén håller med.

Carl-Fredrik Lööf föreslår att arbetsordningen skulle kunna antas som den är skriven nu, men att frågan om hur uppföljning av hur den administrativa bördan ska hanteras bör belysas ytterligare vid senare tillfälle.

Karin Rydén instämmer och framför att det även behöver förtydligas vad som menas med formuleringen att övervakningskommittén *ska delta* i det nationella landsbygdsnätverket.

3.1 Möten

Christine Bergh lyfter fram en ändring som har gjorts i den version av arbetsordningen som delas ut på mötet jämfört med den version som skickades ut innan mötet. Ändringen handlar om att antalet gånger kommittén ska träffas. Skrivningen har ändrats från *bör träffas två gånger per år till ska träffas minst en gång per år, men bör träffas minst två gånger per år*. Carl-Fredrik Lööf informerar att den förra övervakningskommittén har haft ungefär tre möten per år, vilket även fortsättningsvis kommer att vara normalfallet. Ett av mötena var ofta ett tvådagarsmöte som också innehöll studiebesök.

3.4 Skriftlig procedur

Christine Bergh redogör för reglerna för skriftlig procedur, som endast används i undantagsfall.

Staffan Nilsson (Hela Sverige ska leva) undrar över situationen om bara en representant deltar från länsstyrelserna, som har två platser i kommittén, har länsstyrelserna då ändå två röster. Christine Bergh svarar att om man inte kan delta på ett möte, måste man anmäla senast två dagar innan mötet vad man röstar.

4. Arbetsgrupper

Maria Gustafsson framför att hon tycker det är bra med arbetsgrupper för att kunna fördjupa sig i frågor.

Marie Berghult (Havs- och vattenmyndigheten) undrar på vilket sätt Jordbruksverket interagerar med andra myndigheter i arbetet med den nationella handlingsplanen. Christine Bergh svarar att Jordbruksverket arbetar med referensgrupper i framtagandet av den nationella handlingsplanen och att planen även kommer att presenteras på ett kommande ÖK-möte. Maria Gustafsson fyller i att på regional nivå har länsstyrelserna regionala partnerskap där de stämmer av med andra organisationer och myndigheter.

Thomas Bertilsson tycker att det vore bra om det tydliggörs hur beslutsvägarna kring programmet ser ut. Det vore intressant med en redogörelse för var besluten fattas vid ett framtida möte. Carl-Fredrik svarar att övervakningskommittén fattar beslut i två frågor, nämligen årsrapporter och arbetsordning. Därutöver ska ÖK ges möjlighet att avge yttrande kring vissa frågor. Vi kan ta upp frågan närmare igen vid ett möte senare under hösten då vi har möjlighet att fördjupa oss lite mer kring programmet, rollfördelning och arbetsordning.

Ordföranden sammanfattar att två ändringar ska göras i arbetsordningen. Regeringskansliet ska bytas ut mot Regeringen. Punkt e och f under avsnitt 2.1 Uppgifter ska förtydligas med en förklarande not. Dessutom ska vi återkomma angående hur vi ska jobba med uppföljningen av den administrativa bördan.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att godkänna arbetsordningen.

6 Information om programmet

Carl-Fredrik Lööf går översiktligt igenom inriktning och förutsättningar för det nya landsbygdsprogrammet. Han inleder med en återblick kring framtagandet av det nya landsbygdsprogrammet och redogör för de grunder och politiska val som gjorts i utformningen av programmet. Programmet godkändes den 26 maj 2015.

Thomas Bertilsson frågar om de strategier som Elisabeth Backteman nämnde i början av mötet och på vilket sätt innehållet i dessa kan påverka landsbygdsprogrammet när vi nu har ett program som gäller i sju år framåt. Carl-Fredrik Lööf svarar att en del av det som strategierna kommer att utmyнна i kan hanteras inom ramen för landsbygdsprogrammet som det ser ut nu. Därutöver finns möjlighet att ändra i själva programmet vid några tillfällen under programperioden.

Sofia Lindblad (Lantbrukarnas Riksförbund Skogsägarna) undrar hur tidplanen ser ut för när de olika stöden i landsbygdsprogrammet ska komma igång. Andreas Mattisson (Förvaltningsmyndigheten) svarar att miljöersättningarna och kompensationsstöd redan är igång enligt den tidsplan som normalt gäller årligen, det vill säga att jordbrukarna söker stöd på våren via SAM-ansökan. Däremot kommer inte utbetalningarna att hålla samma goda takt som varit under de senaste åren. För projekt- och företagsstöd, miljöinvesteringar samt kompetensutveckling och rådgivning införs stöden mer succesivt. Delar av investeringsstödet och bredbandsstödet öppnades för ansökan redan under hösten 2014. Under senvåren har myndigheterna börjat utlysa och upphandla kompetensutveckling och rådgivning. Den 27 augusti kommer flertalet övriga stöd att kunna sökas. Några stöd öppnar inte förrän 2016. Utbetalningarna av stöden ligger ytterligare något längre fram i tiden. Carl-Fredrik Lööf meddelar att den nationella förordningen för genomförandet beslutades nu i juni och publiceras den 15 juli.

7 Övervakningskommittén hörs om urvalskriterier

Ordföranden lämnar ordet till Andreas Mattisson som inleder med att presentera hur landsbygdsprogrammet är uppbyggt med bland annat prioriteringar och fokusområden.

Bengt Almkvist (Skärgårdarnas riksförbund) undrar om länen kan påverka hur de vill differentiera stödnivåerna för investeringsstödet. Andreas Mattisson svarar att stödnivån är 40 procent, men i norra Sverige kan länen välja att höja stödnivån till 50 procent om investeringen är kopplat till betande djur. Om det är en investering inom EIP läggs ytterligare 10 procent på i hela landet. I det nya programmet arbetar man mer med stödtak jämfört med tidigare program. Länen bestämmer vilket stödtak man vill tillämpa, det får emellertid inte vara lägre än 1 miljon kronor i investeringsstödet.

Frida Carlsson (Hushållningssällskapet) undrar hur vi inom landsbygdsprogrammet säkerställer en tillräckligt hög kompetensnivå i samband med upphandlingar? Om man vid upphandlingar lägger stor vikt vid pris jämfört med fortbildning av rådgivare kan detta leda till ett kompetenstapp. Var kommer kraven för anbudsförfarandet från? Andreas Mattisson svarar att grunden är Lagen om Offentlig Upphandling. Jordbruksverket har inga mer krav utan det gäller att man i varje upphandling hittar rätt balans mellan pris och kvalitet. Frida Carlsson frågar om det då är upp till varje län att ställa kraven? Kjell Unevik (Länsstyrelserna) inflikar att länen kan påverka genom att utforma upphandlingsunderlagen och att förutsättningarna är väldigt olika i landet.

Ewa Engdahl (Coompanion) frågar om det är länen som bestämmer stödnivån för bredbandsstödet? Andreas Mattisson svarar att det är så. Kjell Unevik svarar att länen måste göra en bedömning utifrån hur det ser ut i det egna länet. Har man en låg stödnivå så räcker stödet till mer fibrer. Eva Engdahl undrar om man får räkna med eget arbete? Kjell Unevik berättar att om man vill använda egna maskiner förutsätter det offentlig upphandling. Under förra programperioden fick vi finansiella korregeringar från kommissionen när vi hade med eget arbete.

Staffan Nilsson framför att det finns ett utbrett missnöje med Jordbruksverkets hantering av godkännandet av de nya leaderområdena inom lokalt ledd utveckling och det faktum att områdena inte täcker hela Sverige. Andreas Mattisson förklarar att Jordbruksverket känner sig trygg i hantering av de nya leaderområdena som utgår från de krav som kommit från EU-kommissionen, regeringen samt de erfarenheter vi har från föregående programperiod. Det är viktigt att säkra att den administrativa kapaciteten finns och det visade sig då att fem grupper föll bort.

Därefter lämnar Andreas Mattisson över ordet till Anna Svensson och Gustav Helmers (båda Jordbruksverket) som påbörjar hörandet av urvalskriterierna. Se separat bilaga till protokollet.

Under denna punkt byter mötet ordförande till Stefan Renlund (Näringsdepartementet).

Hörande

Övervakningskommittén gör efter hörandet av urvalskriterierna ett antal medskick och förslag på justeringar. Hörandet av urvalskriterierna fortsätter på nästa möte med övervakningskommittén.

8 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

9 Nästa möte

Nästa möte blir den 23-24 september.

10 Mötets avslutande

Ordföranden förklarar mötet avslutat och tackar ledamöterna. Det har varit mycket att ta in och ledamöterna har varit med och bidragit till genomförandet.

Elisabeth Backteman

Ordförande (punkt 1-7)

Stefan Renlund

Ordförande (punkt 7-10)

Emma Karlsson

Övervakningskommitténs sekretariat